

Luonnonsuojelulain 89 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lajin osien maastavientiä

Hakija

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus / Eveliina Lampinen

Asia

Lupahakemus upossarpion lehtinäytteiden maastavientiin Oulusta Ruotsiin tutkimustarkoituksessa.

Hakemus

Hakija hakee poikkeuslupaa upossarpion (*Alisma wahlenbergii*) lehtinäytteiden maastavientiin tutkimustarkoituksessa ajalle 1.8.2025-31.12.2025. Lehtinäytteiden keräämiseen hakija hakee poikkeuslupan Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta. Tutkimuksen tavoitteena on selvittää upossarpion populaatiogenetiikkaa eteläisten ja pohjoisten populaatioiden välillä. Tutkimus toteutettaisiin Suomen ja Ruotsin välisessä yhteistyöhankkeessa (SeaMoreEco -hanke), minkä takia geneettiset analyysit toteutetaan Ruotsissa luonnonhistoriallisen museon (Naturhistoriska riksmuseetin) toimesta ja lupahakemus koskee maastavientiä.

Sekä Suomesta että Ruotsista kerätään upossarpionäytteitä. Suomesta näytteitä kerätään Pohjois-Pohjanmaan alueelta Hailuodosta (Santonen, pohjoisranta) tai vaihtoehtoisesti Oulusta (Oulunsalo). Näytteet kerätään kuudesta eri yksilöstä, koko kasvia ei kerätä. Jokaisesta kasvista kerätään vain pieni osa lehdestä, mikä ei tapa kasvia tai vaikuta siihen merkittävästi. Kerääminen tapahtuu suurissa kasvustoissa (tuhansia kasveja) eikä vaikuta lajin säilymiseen näissä populaatioissa. Näytteet kerää Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen biologi. Näytteiden kerääminen ajoitetaan upossarpion parhaimpaan kasvukauteen loppukesällä, käytännössä elokuussa, jolloin varmistetaan oikea lajintunnistus ja hyvälaatuiset näytteet. Näytteet lähetetään tai kuljetetaan Ruotsiin analysoitavaksi, missä ne säilytetään analyysien ajan ja voidaan sen jälkeen kohdentaa museon tieteellisiin kokoelmiin.

Tieto lajin geneettisestä vaihtelusta populaatioiden sisällä sekä välillä on erittäin tärkeää tulevien päätösten pohjaksi suojelubiologisissa kysymyksissä. Lisätutkimuksia tarvitaan, jotta voidaan varmasti selvittää, miten geneettinen vaihtelu jakautuu upossarpion populaatioiden sisällä ja välillä. Jotta voidaan tehdä populaatiogeneettisiä tutkimuksia, jotka lopulta voivat edistää sopivien toimenpiteiden toteuttamista lajin suojelemiseksi, on kerättävä pieniä lehtiosia kyseisistä populaatioista.

Hakijan tiedossa ei ole aiemmin kerättyä materiaalia, jota voitaisiin käyttää tämän tyyppisiin geneettisiin analyysiin.

Määräykset, joita hakemus koskee

Upossarpio on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla koko maassa rauhoitettu. Lisäksi laji on vaarantunut.

Luonnonsuojelulain 88 § kieltää rauhoitettuun lajiin kuuluvan yksilön, sen osan tai johdannaisen maastaviennin.

Luonnonsuojelulain 89 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää poikkeuksen 88 §:n kiellosta eliölajien tutkimus- ja suojelutarkoitukseen tai koulutustarkoitukseen.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle hakemuksen mukaisen luvan upossarpion lehtinäytteiden maastavientiin alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa 31.12.2025 asti.
- 2 Tällä luvalla saa toimittaa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta haetun keräysluvan nojalla kerätyt upossarpion lehtinäytteet Ruotsiin.
- 3 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 4 Tämä lupa tai sen kopio on oltava toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimessa) ja pyydettyessä lupa on esitettävä.
- 5 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin.
- 6 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista yhdessä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 7 Luvan käytöstä tulee raportoida 31.1.2026 mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/4059/2025 varustettuna. Raportissa tulee ilmetä milloin, miten ja kuinka monta lehtinäytettä vietiin maasta.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 89 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää tutkimustarkoituksessa. Tarkoituksena on tutkia upossarpion populaatiogenetiikkaa Suomessa ja Ruotsissa. Tutkimuksen tuloksista voi olla apua mm. lajin suojelutoimenpiteitä suunniteltaessa.

Muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole osoitettavissa, sillä lehtinäytteiden tutkimuskäyttö suunnitellulla tavalla edellyttää, että ne lähetetään Ruotsiin analysoitaviksi. Luvan mukaisilla toimenpiteillä ei ole vaikutusta upossarpion suotuisan suojelutason saavuttamiseen. Näytteiden kerääminen tapahtuu Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta haetun poikkeusluvan nojalla.

Muuta huomioitavaa

Upossarpio ei kuulu CITES-lajeihin, joten maastavientiin ei tarvita erillistä CITES-lupaa.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 88 §, 89 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Näytteet ovat poikkeusluvalla kerättäviä lehtinäytteitä, joten myönnetyllä maastavientiluvalla ei ole haitallista vaikutusta tutkimuslajiin. Tutkimuksen tarkoituksen

ja tavoitteen kannalta on tarpeen, että näytteiden vienti on tarvittaessa mahdollista toteuttaa pian keruun jälkeen ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida päätöksen luonteen ja tutkimuksellisen intressin vuoksi lykätä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää-Pakkanen ja ratkaissut yksikönpäällikkö Olli Mattila.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Oulun poliisilaitos kirjaamo.oulu@poliisi.fi

Oulu kirjaamo@ouka.fi

SLL Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri pohjois-pohjanmaa@sll.fi

Suoritemaksutta

Tämä asiakirja VARELY/4059/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/4059/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Maanpää-Pakkanen Liisa 21.07.2025 14:46

Ratkaisija Mattila Olli 21.07.2025 14:53

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähtetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

Käyntiosoite: Torikatu 34-40, 90100 Oulu

Puhelin: 029 56 42800

Telefax: 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.